SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:1254

av Jörgen Berglund (M)

Fiberbankar

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att vidta lämpliga åtgärder för att komma till rätta med problemen med fiberbankar och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Under lång tid släppte massaindustrin tidigare ut stora mängder träfibrer och processkemikalier från sina anläggningar främst längs Norrlandskusten. Värt att säga är att detta skedde helt enligt gällande bestämmelser och lagar som gällde då. Fibrerna och föroreningar som är bundna till dem ligger i dag ackumulerade utanför eller nedströms de olika utsläppskällorna och bildar så kallade fiberbankar och fiberrika sediment. Fiberbankarna innehåller stora mängder miljögifter, bland annat PCB, kvicksilver och dioxider som hotar livsmiljön i våra hav. Ny forskning från bland annat SLU har också visat att stora mängder metangas bildas och läcker ut i atmosfären. Metangas bidrar mångdubbelt till ett varmare klimat.

Vetskapen om dessa fiberbankar har funnits sedan länge, men kunskapen om hur och vad man ska göra med dem har varit låg. På Mittuniversitet (Miun) i Sundsvall har det forskats på bland annat övervakning av fiberbankar men också på sätt att ta upp och sanera men också ta till vara viktiga ämnen i fiberbankarna – en viktig forskning som

kommer att få avgörande betydelse för att vi ska kunna sanera dessa gamla miljösynder. Under hösten 2026 påbörjades en större projekt lett av Statens geotekniska institut med att försöka ta upp ett fiberområde utanför Sundsvall. Detta är mycket bra. Ett försök och en metod som om allt går vägen, går att utföras i större skala. Bara i Västernorrland beräknas 14 kvadratkilometer havs- och älvbotten vara täckt av giftiga sediment. Om vi ska lyckas med att sanera våra hav och älvar från fiberbankar kommer det krävas både planering, ansvarsfördelning och resurser. Det är hög tid att vi tar detta på allvar och börjar agera på än bredare front.

Jörgen Berglund (M)